

Bruxelles, 30.9.2020
SWD(2020) 304 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

**Raportul din 2020 privind statul de drept
Capitol consacrat situației statului de drept în Germania**

care însoțește documentul

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN,
CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Raportul din 2020 privind statul de drept
Situația statului de drept în Uniunea Europeană**

{COM(2020) 580 final} - {SWD(2020) 300 final} - {SWD(2020) 301 final} -
{SWD(2020) 302 final} - {SWD(2020) 303 final} - {SWD(2020) 305 final} -
{SWD(2020) 306 final} - {SWD(2020) 307 final} - {SWD(2020) 308 final} -
{SWD(2020) 309 final} - {SWD(2020) 310 final} - {SWD(2020) 311 final} -
{SWD(2020) 312 final} - {SWD(2020) 313 final} - {SWD(2020) 314 final} -
{SWD(2020) 315 final} - {SWD(2020) 316 final} - {SWD(2020) 317 final} -
{SWD(2020) 318 final} - {SWD(2020) 319 final} - {SWD(2020) 320 final} -
{SWD(2020) 321 final} - {SWD(2020) 322 final} - {SWD(2020) 323 final} -
{SWD(2020) 324 final} - {SWD(2020) 325 final} - {SWD(2020) 326 final}

REZUMAT

Sistemul german de justiție este caracterizat de structura federală a țării și de rolul important al landurilor (*Länder*) în administrarea justiției. Nivelul independenței percepute a sistemului judiciar este ridicat. Recent, au fost în discuție garanții pentru independența procurorilor. Sistemul german de justiție funcționează eficient în mare măsură, deși unii indicatori au arătat o deteriorare a performanței generale. În prezent, se depun eforturi deosebite pentru a dezvolta în continuare digitalizarea sistemului de justiție, ceea ce ar putea contribui la îmbunătățirea eficienței și a calității acestuia. „Pactul privind statul de drept” din 2019 dintre nivelul federal și statele federale va duce la o finanțare suplimentară pentru sistemul de justiție și la crearea a 2 000 de posturi noi pentru judecători și procurori până la sfârșitul anului 2021. Acest fapt este de asemenea relevant, având în vedere numărul din ce în ce mai mare de judecători și procurori care vor ieși la pensie în următorii ani.

Cadrul juridic, normativ și instituțional anticorupție este în mare măsură instituit, punerea în aplicare a politicilor represive anticorupție și efectuarea urmăririi penale a cauzelor penale fiind de competența landurilor. O politică privind practica „ușilor turnante” există la nivel federal și în majoritatea landurilor. În ceea ce privește activitatea de lobby, înregistrarea obligatorie a contactelor atât cu membrii parlamentului federal, cât și cu membrii guvernului federal lipsește, deși sunt luate în considerare reforme în acest domeniu. Protecția avertizorilor de integritate în Germania se întemeiază pe un sistem care este integrat în cadrul întreprinderilor, permițând cetățenilor să se bazeze pe un canal de raportare suplimentar față de cel instituțional.

Germania are o reglementare bine stabilită privind libertatea și pluralismul mass-mediei, care intră, în cea mai mare parte, în competența landurilor. Cele 14 autorități de reglementare în domeniul mass-mediei sunt agenții publice, cu o garanție juridică de independență față de ingerințele politice și comerciale. Transparența proprietății asupra mijloacelor de informare în masă este ridicată și sunt instituite garanții pentru a preveni ingerințele politice la nivelul mass-mediei. Constituția și legislația secundară garantează în mod expres dreptul jurnaliștilor la protecția confidențialității surselor acestora și reglementează dreptul de acces la informație. În ultimii ani, au apărut unele îngrijorări referitoare la creșterea numărului de atacuri împotriva jurnaliștilor.

Sistemul de control și echilibru este bine stabilit. Un cadru privind evaluarea impactului și implicarea părților interesate contribuie la calitatea procesului legislativ. Controlul constituțional are loc atât la nivel federal, cât și la nivelul landurilor. Există un cadru favorabil pentru societatea civilă și o politică de asigurare a accesului cetățenilor la informații. Organizațiile societății civile pot opera în mod liber în Germania. Sunt promovate discuțiile regulate privind aspecte legate de statul de drept din perspectivă atât internă, cât și europeană, inclusiv printr-o campanie de informare și de publicitate desfășurată la nivel național în 2019 în contextul „Pactului privind statul de drept”, care s-a concentrat pe comunicarea importanței statului de drept și a garanțiilor pe care le prevede pentru cetățenii individuali, precum și pentru o societate democratică.

I. SISTEMUL DE JUSTIȚIE

Sistemul jurisdicțional din Germania este structurat într-o manieră federală. Competența este exercitată de instanțele federale și de instanțele din cele 16 state federale (*landuri*). Competența și volumul de lucru privind administrarea justiției sunt împărțite în principal între landuri. Structura instanțelor este împărțită între jurisdicția de drept comun și instanțele specializate. Jurisdicția de drept comun constă în jurisdicția civilă și penală. Instanțele specializate sunt instanțele administrative, instanțele fiscale, instanțele de dreptul muncii și instanțele de contencios social. Instanțele din landuri sunt în general administrate de miniștrii justiției din acestea. Numirea judecătorilor și a procurorilor, cu excepția instanțelor federale, intră în competența landurilor. Deși procedurile de numire diferă în ceea ce privește detaliile de la un land la altul, toate împărtășesc elemente centrale comune, în special principiul meritului (*Leistungsprinzip*)¹ și controlul judiciar al procesului și al deciziei de numire. Pentru instanțele federale, un comitet de selecție a judecătorilor (*Richterwahlausschuss*) selectează judecătorii pentru a fi numiți de puterea executivă, iar Consiliul judecătorilor (*Präsidentialräte*) al instanțelor relevante trebuie consultat în acest proces². Există în prezent 638 de instanțe locale, 115 instanțe regionale și 24 de instanțe regionale superioare care fac parte din jurisdicția de drept comun. Mai există 51 de instanțe administrative, 15 instanțe administrative superioare, 18 instanțe fiscale, 108 instanțe de dreptul muncii, 18 instanțe superioare de dreptul muncii, 68 de instanțe de contencios social și 14 instanțe superioare de contencios social în cadrul celor 16 landuri³. La nivel federal, ministrul federal al justiției răspunde de Curtea Federală de Justiție, Curtea Administrativă Federală și Curtea Federală Fiscală. Ministerul Federal al Muncii și Afacerilor Sociale răspunde de Curtea Federală de Dreptul Muncii și Curtea Federală de Contencios Social. Controlul constituțional este asigurat de Curtea Constituțională Federală și de instanțele constituționale ale landurilor. Parchetele din Germania fac parte din puterea executivă, la nivel federal existând procurorul general de pe lângă Curtea Federală de Justiție. La nivelul landurilor, fiecare land are propriul serviciu de urmărire penală. Există 27 de barouri regionale în Germania⁴. Organizația umbrelă a tuturor celor 28 de barouri din Germania este Baroul Federal German din Berlin.

Independența

Independența instanțelor și a judecătorilor este percepută de publicul larg și de întreprinderi ca fiind ridicată. În ansamblu, 76 % din populație și 73 % dintre întreprinderi percep nivelul de independență al instanțelor și al judecătorilor ca fiind „destul de bun sau foarte bun”⁵. Acest nivel ridicat al independenței percepute a sistemului judiciar a rămas constant în ultimii ani⁶. Acest fapt a fost, de asemenea, confirmat de părțile interesate,

¹ Acest aspect este prevăzut la articolul 33 alineatul (2) din Legea fundamentală; în principal, pe baza notelor de la cele două examene juridice de stat.

² Comitetul de selecție a judecătorilor (*Richterwahlausschuss*) este format în părți egale din miniștrii responsabili ai statelor federale și din membri selectați de parlamentul federal. A se vedea Legea privind selecția judecătorilor (*Richterwahlgesetz*) și Legea germană privind judecătorii (*Deutsches Richterergesetz*), articolele 54-55. Comitete similare există în anumite landuri. În plus, procesul și decizia de numire sau de nenumire este complet supusă controlului judiciar al instanțelor administrative.

³ Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor (2020).

⁴ În plus, există un barou special pentru avocații cu drept de audiență în materie civilă la Curtea Federală de Justiție.

⁵ Figurile 44 și 46, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2020. Nivelul independenței percepute a sistemului judiciar este clasificat după cum urmează: foarte scăzut (sub 30 % din respondenți percep independența sistemului judiciar ca fiind destul de bună și foarte bună); scăzut (între 30 % și 39 %), mediu (între 40 % și 59 %), ridicat (între 60 % și 75 %), foarte ridicat (peste 75 %).

⁶ Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anii 2013-2020.

precum Asociația judecătorilor și procurorilor din Germania, Asociația Barourilor din Germania și Baroul Federal German⁷. Independența sistemelor de justiție din Germania este asigurată de multiple garanții, care includ, în special, controlul judiciar al legalității oricărei decizii referitoare la puterea judecătorească, precum cele în legătură cu numirile, evaluările profesionale, promovările, sancțiunile disciplinare și revocările⁸. În plus, sistemul german de justiție cuprinde o serie de elemente de administrare judiciară autonomă⁹.

Dreptul miniștrilor justiției de a da instrucțiuni procurorilor în cauzele individuale este în dezbatere. O modificare în sensul abrogării acestui drept a fost propusă ca reacție la hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene privind aplicarea mandatului european de arestare¹⁰, care a constatat că parchetele germane nu oferă o garanție suficientă de independență față de puterea executivă în ceea ce privește emiterea unui mandat european de arestare. Această modificare a fost respinsă de parlamentul federal la 28 mai 2020¹¹. Din punct de vedere structural, parchetele fac parte din puterea executivă. Prin urmare și astfel cum prevăd dispozițiile relevante ale Legii privind sistemul judiciar¹², miniștrii justiției din landuri și ministrul federal al justiției au posibilitatea de a da instrucțiuni procurorilor în cazuri individuale. Această competență este condiționată de garanții juridice. Pe lângă principiul legalității¹³, care circumscrie orice acțiune a parchetelor, și principiul constituțional al statului de drept¹⁴, există garanții suplimentare la nivel federal și la nivelul landurilor¹⁵. Efectul general este de a asigura că orice instrucțiune într-un caz specific nu poate depăși limitele legii în nicio situație¹⁶. În plus, atât autoritățile, cât și părțile interesate au explicat că acest drept de a da instrucțiuni este exercitat efectiv numai în cazuri foarte rare¹⁷. Această

⁷ Informații primite în contextul vizitei țării și al procesului consultativ pentru pregătirea raportului, de exemplu contribuția Baroului Federal German.

⁸ În special, articolul 97 din Legea fundamentală privind independența judiciară.

⁹ Contribuție din partea Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, punctul 5.

¹⁰ Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 27 mai 2019, OG și PI, cauzele conexe C-508/18 și C-82/19 PPU. Ca răspuns la această hotărâre, în Germania, mandatele europene de arestare sunt, în prezent, emise de un judecător. A se vedea de asemenea Raportul Comisiei Europene cu privire la punerea în aplicare a Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, COM(2020) 270 final, p. 5-6.

¹¹ Modificarea a fost propusă de un partid din opoziție și nu a întrunit majoritatea parlamentară. Deutscher Bundestag, *Plenarprotokoll 19/163*, 28 mai 2020.

¹² În special, articolele 146-147 din Legea germană privind sistemul judiciar („*Gerichtsverfassungsgesetz*”).

¹³ Punctul 152 din Codul german de procedură penală („*Strafprozessordnung*”).

¹⁴ Articolul 20 alineatul (3) din Legea fundamentală.

¹⁵ Figura 55, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2020; de exemplu, Ministerul Federal al Justiției și partidele guvernamentale din Saxonia și-au asumat angajamentul de a nu își exercita dreptul de a da instrucțiuni. Ministerul landului Turingia s-a angajat să nu dea instrucțiuni în cauze individuale, iar ministerul din Renania de Nord-Westfalia și guvernul landului Saxonia Inferioară s-au angajat să dea instrucțiuni individuale numai în cazuri excepționale. Deși nu există legislație federală în acest sens, există o serie de legi la nivel statal, precum și reglementări și orientări atât la nivel federal, cât și la nivel statal, care stabilesc normele privind instrucțiunile. Instrucțiunile Ministerului Federal de Justiție și ale ministerelor landurilor Renania de Nord-Westfalia și Turingia trebuie să fie comunicate în scris, în Turingia acestea trebuie, de asemenea, să fie motivate, în Saxonia Inferioară, acestea trebuie să aibă formă scrisă în cazul în care nu se ajunge la un acord și în Schleswig-Holstein acestea trebuie să fie documentate în scris și comunicate președintelui parlamentului.

¹⁵ Contribuție din partea Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020.

¹⁶ Contribuție din partea Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, punctul 8.

¹⁷ Informații primite în contextul vizitei țării și al procesului consultativ pentru pregătirea raportului, de exemplu, contribuția scrisă a Asociației Barourilor din Germania.

practică, coroborată cu garanțiile juridice în vigoare, pare să atenueze riscul de utilizare ilegală a dreptului de a da instrucțiuni¹⁸.

Calitatea

Digitalizarea sistemului jurisdicțional este avansată, însă rămâne o provocare pe termen lung. La 1 ianuarie 2018, a intrat în vigoare Legea privind introducerea dosarelor electronice în sistemul judiciar și îmbunătățirea comunicării juridice electronice. Potrivit acestei legi, instanțele și procurorii vor fi obligați să păstreze dosarele cauzelor și dosarele procedurale exclusiv ca dosare electronice cel târziu de la 1 ianuarie 2026. Părțile interesate au explicat că, în prezent, utilizarea instrumentelor IT poate diferi de la o instanță la alta, indiferent de statul federal¹⁹. Landurile sunt implicate în trei rețele la scară largă pentru implementarea digitalizării complete a dosarelor cauzelor („*elektronische Akte*”)²⁰. Nivelul federal participă la unele dintre aceste rețele, în funcție de nivelul instanței federale respective. O digitalizare mai amplă va consolida eforturile de promovare a calității sistemului de justiție. În special, Germania prevede modalități de pronunțare a hotărârilor judecătorești care permit citirea automată a acestora, promovarea și stimularea utilizării metodelor de soluționare alternativă a litigiilor, măsuri în vederea asigurării unui sistem de justiție în interesul copiilor, formare pentru judecători, precum și utilizarea și monitorizarea unor sondaje în rândul utilizatorilor instanțelor²¹. Totuși, Germania pare să aibă taxe judiciare relativ ridicate pentru anumite categorii de cauze, precum cererile de valoare mică înaintate de consumatori sau cauzele comerciale specifice care implică un element transfrontalier²².

Sistemul de justiție se va confrunta cu faptul că un număr ridicat de judecători și procurori va atinge vârsta de pensionare în următorii ani. Atât autoritățile, cât și părțile interesate au indicat că în multe landuri, în special în părțile estice, pensionările care urmează vor crește semnificativ în următorii ani. Acest fapt va necesita atenția atât a Ministerului de Justiție, cât și a Ministerului de Finanțe pentru a se asigura recrutarea unui număr suficient de judecători și procurori noi. Părțile interesate au exprimat unele îngrijorări cu privire la ceea ce este considerată o lipsă a salariilor competitive de debut pentru judecătorii și procurorii noi, în special în comparație cu practica privată, ceea ce crește dificultatea de a atrage un număr suficient de absolvenți calificați pentru instanțe și parchete²³. Această provocare ar putea fi mai pronunțată în unele părți ale țării, având în vedere că nivelul salariilor poate diferi de la un land la altul cu până la 17 %²⁴.

¹⁸ A se vedea, de asemenea, Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului de Miniștri al Consiliului European, punctul 13 litera (d): „în cazul în care guvernul are competența de a da instrucțiuni privind urmărirea penală a unei cauze specifice, aceste instrucțiuni trebuie să conțină garanții adecvate în sensul că transparența și echitatea sunt respectate în conformitate cu dreptul intern”. În ceea ce privește garanțiile, a se vedea punctul 13 literele (d)-(e).

¹⁹ Informații primite în contextul vizitei țării și al procesului consultativ pentru pregătirea raportului, de exemplu, contribuția scrisă a Asociației Barourilor din Germania.

²⁰ eAS (*Baden-Württemberg, Saxonia, Schleswig-Holstein, Turingia*), eIP (*Bayern, Berlin, Brandenburg, Hamburg, Renania-Palatinat, Mecklenburg-Pomerania de Vest*), e²A (*Bremen, Hessen, Saxonia Inferioară, Renania de Nord-Westfalia, Saxonia-Anhalt, Saarland*).

²¹ Figurile 29, 30, 31, 38, 39, 41, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2020.

²² A se vedea nota anterioară, figurile 24 și 25.

²³ Informații primite în contextul vizitei țării și al procesului consultativ pentru pregătirea raportului, de exemplu contribuția scrisă a Asociației judecătorilor și procurorilor din Germania, p. 7.

²⁴ Autoritățile și persoanele interesate au subliniat că diferența salarială s-a atenuat în ultimii ani, în urma unei decizii relevante a Curții Constituționale Federale din 5 mai 2015 (2 BvL 17/09), dar poate încă să reprezinte până la 17 % la gradul debutant R1; a se vedea în această privință contribuția Asociației judecătorilor și procurorilor din Germania la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, p. 7.

Pentru a consolida sistemul de justiție și statul de drept, Germania pune în aplicare un „Pact privind statul de drept”²⁵, care include resurse suplimentare, atât la nivel federal, cât și la nivelul landurilor. Nivelul federal și landurile au convenit cu privire la un „Pact privind statul de drept” la 31 ianuarie 2019. Acesta din urmă prevede o finanțare suplimentară de 220 de milioane EUR de la nivelul federal pentru landuri în vederea creării a 2 000 de posturi suplimentare pentru judecători și procurori, inclusiv pentru personalul administrativ necesar, până la 31 decembrie 2021. În plus, nivelul federal creează, în cadrul competenței sale, 24 de posturi suplimentare la Curtea Federală de Justiție și 71 de posturi la Parchetul General de pe lângă Curtea Federală de Justiție, în vederea consolidării sistemului de justiție²⁶. „Pactul privind statul de drept” este perceput foarte pozitiv de părțile interesate, în special de Asociația judecătorilor și procurorilor din Germania, întrucât răspunde la cererile îndelungate de consolidare a resurselor sistemului de justiție²⁷, aspect care este, de asemenea, relevant, având în vedere provocările suplimentare așteptate în legătură cu viitorul val de pensionări.

Eficiența

Sistemul german de justiție funcționează eficient în mare măsură, deși unii indicatori au arătat o deteriorare a performanței generale. Instanțele de prim grad de jurisdicție reușesc în mare măsură să facă față volumului de muncă în cauzele litigioase civile și comerciale, astfel cum indică rata de soluționare a cauzelor apropiată de 100 %. Totuși, în 2018, rata de soluționare a cauzelor a scăzut la 97,2 %²⁸. Durata procedurilor în primă instanță în cauzele litigioase civile și comerciale a crescut constant din 2012²⁹. Acest aspect a fost de asemenea menționat de părțile interesate³⁰. Instanțele administrative funcționează eficient în mare măsură, în special în al treilea grad de jurisdicție, unde timpul necesar soluționării cauzelor este considerabil mai redus decât pentru primul și al doilea grad de jurisdicție al instanțelor administrative³¹. Totuși, instanțele administrative s-au confruntat cu un număr relativ ridicat de cauze noi³², fapt care este, de asemenea, reflectat într-un număr relativ ridicat de cauze pendinte³³.

II. CADRUL ANTICORUPȚIE

Germania are mai multe autorități responsabile pentru prevenirea și urmărirea penală a corupției, care includ Ministerul Federal de Interne, al Construcțiilor și al Comunității, Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor, Curtea Supremă de Conturi, Unitatea de Informații Financiare, Biroul Federal de Justiție, Biroul Federal de Poliție Judiciară și autoritățile competente (parchete și instanțe) ale statelor federale. Unele landuri au parchete specializate pentru infracțiunile de corupție, altele au experți specializați în corupție distribuiți în cadrul tuturor parchetelor. Directiva privind prevenirea corupției în cadrul administrației federale prevede cadrul juridic în ceea ce privește prevenirea corupției. Acesta

²⁵ *Pakt für den Rechtsstaat*. Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor (2019), Pactul privind statul de drept.

²⁶ Contribuție din partea Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, punctul 13.

²⁷ Contribuția Asociației judecătorilor și procurorilor din Germania la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, p. 9.

²⁸ Figura 11, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2020.

²⁹ Figura 6, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2020.

³⁰ Informații primite în contextul vizitei țării și al procesului consultativ pentru Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, de exemplu contribuția Asociației Barourilor din Germania.

³¹ Figura 9, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2020.

³² Figura 4, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2020.

³³ Figura 15, Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană pentru anul 2020.

este completat de orientări detaliate și coduri de conduită cuprinzătoare, care vizează prevenirea corupției la nivel federal.

Germania a obținut un punctaj de 80/100 în cadrul Indicelui de percepție a corupției stabilit de Transparency International și se situează pe locul 5 în Uniunea Europeană și pe locul 9 în la nivel mondial. 53 % dintre respondenții din cadrul sondajului Eurobarometru din 2020 privind corupția consideră că aceasta este larg răspândită în țara lor (media UE fiind de 71 %), dar numai 9 % din populație se simte personal afectată de corupție în viața cotidiană (media UE fiind de 26 %). În privința întreprinderilor, 31 % dintre acestea consideră corupția un fenomen larg răspândit (media UE fiind de 63 %). Potrivit sondajelor, 22 % dintre întreprinderi consideră corupția ca fiind o problemă atunci când desfășoară activități comerciale (media UE fiind de 37 %). 33 % dintre persoanele fizice consideră că numărul urmăririlor penale încheiate cu succes este suficient pentru a descuraja practicile de corupție (media UE fiind de 36 %), în timp ce 41 % dintre întreprinderi consideră că persoanele fizice și întreprinderile implicate în mituirea unui înalt funcționar sunt sancționate corespunzător (media UE fiind de 31 %).

Germania are un cadru instituțional cuprinzător privind combaterea corupției. Cadrul instituțional federal anticorupție include Ministerul Federal de Interne, al Construcțiilor și al Comunității, Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor, Curtea Supremă de Conturi și Biroul Federal de Poliție Judiciară. A fost stabilită, de asemenea, o rețea de persoane de contact pentru prevenirea corupției, pe care OCDE o consideră o „bună practică” la nivel internațional³⁴. Aceste persoane de contact oferă cetățenilor și angajaților asistență și consultanță pentru probleme și preocupări legate de corupție³⁵.

Punerea în aplicare a politicilor represive anticorupție și urmărirea penală a cauzelor penale revine landurilor. Raportul oficial al poliției privind corupția menționează 4 894 de cazuri de corupție înregistrate la poliție în 2017³⁶. Comparativ cu anul anterior, aceasta reprezintă o diminuare cu 25 %. Totuși, numărul de suspecți a crescut cu 15 %. Prejudiciile financiare cauzate de corupție s-au ridicat la 291 de milioane EUR, ceea ce reprezintă o creștere cu 137 %. Unele landuri au parchete specializate pentru infracțiunile de corupție, altele au experți specializați în corupție distribuiți în cadrul tuturor parchetelor. În ceea ce privește investigațiile privind darea de mită la nivel transnațional, Germania a fost evaluată ca una dintre țările cu cele mai bune rezultate în aplicarea Convenției privind combaterea mituirii³⁷.

Germania are un cadru de reglementare detaliat pentru prevenirea corupției. Cadrul privind prevenirea corupției este inclus în mai multe dispoziții, atât la nivel federal, cât și statal. Directiva privind prevenirea corupției în cadrul administrației federale (CPD) prevede cadrul juridic în ceea ce privește prevenirea corupției în cadrul guvernului federal³⁸. Punerea în aplicare a acestuia este monitorizată de diferite organe, precum unitatea de conducere din cadrul Ministerului Federal de Interne și Curtea Federală de Conturi. O revizuire a CPD este

³⁴ Ministerul Federal de Interne, al Construcțiilor și al Comunității (2019), Prevenirea corupției în cadrul administrației federale: Raport anual pentru anul 2018.

³⁵ Ministerul Federal de Interne, al Construcțiilor și al Comunității (2019), Prevenirea corupției în cadrul administrației federale: Raport anual pentru anul 2018.

³⁶ *Bundeskriminalamt, Bundeslagebild Korruption 2017, Bundeskriminalamt, 2019, p. 2.*

³⁷ Implementing the OECD anti-bribery convention (Punerea în aplicare a Convenției OCDE împotriva dării sau luării de mită), raport privind faza a 4-a, 2018.

³⁸ *Die Bundesregierung, Richtlinie der Bundesregierung zur Korruptionsprävention in der Bundesverwaltung, 2004.*

avută în vedere în prezent de către Ministerul Federal de Interne. CPD este completată de orientări detaliate de punere în aplicare (Codul de conduită, Ghidul pentru autorități superioare și publice, Concentrare pe evaluarea riscurilor). În plus, ministerele dezvoltă propriile orientări de punere în aplicare (*Umsetzungsrichtlinie*).

Germania a instituit măsuri de integritate și prevenire pentru funcționarii publici și funcționarii contractuali. Normele care reglementează contactele cu terții, acceptarea cadourilor, funcțiile secundare și activitățile ulterioare angajării sunt cuprinse în Codul de conduită împotriva corupției și în Ghidul pentru directorii și șefii administrațiilor, completate de dispoziții din Codul penal, Legea privind funcționarii publici federali și statutul funcționarilor publici federali, precum și Contractul colectiv pentru funcția publică (TVöD). Infrațiunile de dare sau luare de mită sunt definite pe larg și, în special, răspunderea penală poate fi antrenată și de simpla acceptare de cadouri³⁹.

Normele privind conflictele de interese și declarațiile de avere pentru membrii parlamentului federal au fost revizuite. Obligația de informare cu privire la activitățile secundare remunerate și alte legături externe în privința membrilor parlamentului federal este reglementată de Legea privind membrii parlamentului federal⁴⁰, Codul de conduită pentru membrii parlamentului federal și dispozițiile de punere în aplicare a Codului de conduită pentru membrii parlamentului federal⁴¹. Cele mai multe landuri impun obligația de informare privind activitățile remunerate pentru membrii parlamentului, care nu sunt interzise, însă unele landuri nu au încă o legislație în această privință⁴². În ceea ce privește interesele financiare și contractele cu autoritățile statale, nu există interdicții sau restricții privind deținerea de interese financiare de către membrii parlamentului federal sau intrarea acestora în contact cu autoritățile statale⁴³. Membrii parlamentului federal trebuie să comunice participațiile pe care le dețin, totuși, numai în cazul în care depășesc 25 % dintre drepturile de vot dintr-o societate. Personalul administrativ al parlamentului federal responsabil cu monitorizarea conflictelor de interese și a declarațiilor de avere a fost mărit în 2019. GRECO a arătat că este necesară o consolidare a resurselor pentru a permite o verificare efectivă a punerii în aplicare a normelor⁴⁴. În ceea ce privește membrii parlamentului federal, dispoziții relevante sunt cuprinse în Legea de reglementare a statutului juridic al membrilor guvernului federal⁴⁵. În temeiul acestei legi, membrii guvernului federal nu pot deține poziții secundare și trebuie să declare cadourile primite în legătură cu funcția lor⁴⁶. Obligația de informare cu privire la bunuri și proprietăți nu este reglementată. În mod similar, pentru membrii parlamentului federal, deținerea de bunuri sau de interese financiare nu este supusă notificării.

³⁹ *Die Bundesregierung, Richtlinie der Bundesregierung zur Korruptionsprävention in der Bundesverwaltung*, 2004.

⁴⁰ *Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, Gesetz über die Rechtsverhältnisse der Mitglieder des Deutschen Bundestages, Bundesamt für Justiz: Gesetze im Internet.*

⁴¹ *Deutscher Bundestag, Verhaltensregeln für Mitglieder des Deutschen Bundestages, astfel cum a fost promulgată la 18 iunie 2013 (BGBl. I, S. 1645).*

⁴² Baden-Württemberg, Brandenburg, Mecklenburg-Pomerania de Vest, Renania-Palatinat, Turingia.

⁴³ Totuși, potrivit Normei nr. 2 din Codul de conduită pentru membrii parlamentului federal, membrii care sunt avocați informează președintele parlamentului federal cu privire la reprezentarea Republicii Federale Germania în instanță sau în afara instanței, atunci când o astfel de reprezentare este remunerată.

⁴⁴ GRECO Fourth Evaluation Round – Second Compliance Report (Runda a patra de evaluare GRECO - Al doilea raport de conformitate), recomandarea IV, p. 6.

⁴⁵ *Bundesministergesetz (BGBl. I S. 1328).*

⁴⁶ Banca Mondială, Profil de țară – Germania.

O politică de reglementare a practicii „ușilor turnante” există la nivel federal și în majoritatea landurilor. O perioadă legală de incompatibilitate a fost introdusă în 2015 pentru cancelarii federali, miniștri și secretarii de stat parlamentari care își încheie mandatul. Membrii în exercițiu și foștii membri ai guvernului federal trebuie să notifice guvernul federal dacă intenționează să lucreze în afara sectorului public în decurs de 18 luni de la părăsirea guvernului federal. Secretarii de stat parlamentari vor face notificarea către membrul responsabil al guvernului federal⁴⁷. Unele landuri au introdus, de asemenea, perioade de incompatibilitate. În ansamblu, astfel de dispoziții sunt în vigoare în șapte landuri, iar discuții privind introducerea acestora sunt în curs în trei alte landuri⁴⁸.

Activitatea de lobby este reglementată în diferite norme privind contactele cu terții pentru membrii parlamentului federal, miniștrii federali și funcționarii publici din administrația federală. În ceea ce privește contactele dintre membrii parlamentului federal și persoanele care desfășoară activități de lobby, Germania nu are încă un registru al activității de lobby. O listă publică este ținută de președintele parlamentului federal, reprezentanții asociațiilor care desfășoară activități de lobby la parlamentul federal sau la guvernul federal fiind audiați de comitetele Parlamentului federal numai dacă s-au înscris pe această listă. Totuși, înscrierea are loc numai voluntar și presupune o obligație de înscriere numai pentru reprezentanții asociațiilor, care nu include întreprinderile, persoanele care desfășoară activități de lobby în mod independent și alte categorii⁴⁹. În ceea ce privește funcționarii publici din administrația federală, Strategia de prevenire a corupției conține orientări privind contactele dintre funcționarii publici și terți.

Dispoziții privind protecția avertizorilor de integritate și proceduri de raportare pentru avertizori de integritate există în diferite legi specifice sectoarelor. În temeiul normelor actuale, există, de exemplu, o obligație de a institui canale de raportare pentru primirea și gestionarea anumitor informații de la avertizorii de integritate în sectorul sănătății⁵⁰. În plus, multe societăți au instituit sisteme de protecție a avertizorilor de integritate, în urma recomandărilor din partea Codexului german privind guvernarea corporativă⁵¹. Părțile interesate au exprimat preocupări cu privire la riscul existenței unui nivel insuficient de protecție pentru avertizorii de integritate, în funcție de setul de legi aplicabil.

III. PLURALISMUL MASS-MEDIEI

Libertatea de exprimare, libertatea presei⁵² și dreptul la informare sunt garantate prin Constituție (Legea fundamentală)⁵³. Independența celor 14 autorități din domeniul mass-mediei este consacrată în tratatele interstatale la nivel național și în legile specifice statelor privind radiodifuziunea, televiziunea și mass-media ale landurilor⁵⁴. Legislația germană cuprinde norme privind transparența care prevăd obligația de informare în sectorul de știri al mass-mediei și comunicarea oricărei implicări a partidelor politice în entitățile mass-media.

⁴⁷ Contribuție din partea Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, punctul 21.

⁴⁸ Brandenburg, Hamburg, Hessen, Saxonia Inferioară, Renania de Nord-Westfalia, Schleswig-Holstein și Turingia au instituit dispoziții. Sunt în curs discuții în Berlin, Mecklenburg-Pomerania de Vest și Saxonia.

⁴⁹ GRECO *Fourth Evaluation Round – Evaluation Report* (Runda a patra de evaluare GRECO - Raport de evaluare).

⁵⁰ Contribuția Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, p. 15.

⁵¹ Contribuția Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, p. 14.

⁵² Germania se află pe locul al 11-lea în clasamentul mondial al libertății presei pentru anul 2020 întocmit de organizația Reporteri fără Frontiere.

⁵³ Articolul 5 alineatul (1) din Legea fundamentală.

⁵⁴ Medienanstalten, Temeiul juridic al paginii de internet a autorităților din domeniul mass-mediei.

Reglementarea legată de conținut în domeniul mass-mediei este un aspect de competența landurilor. Posturile private de radio și televiziune sunt reglementate de cele 14 autorități diferite de reglementare independente ale statelor (*Medienanstalten*), care sunt responsabile cu acordarea licențelor, alocarea frecvențelor și supravegherea posturilor private de radio și televiziune⁵⁵. Acestea monitorizează conformitatea cu normele privind publicitatea și cu dispozițiile privind protecția minorilor și promovează proiecte pentru îmbunătățirea educației în domeniul mass-mediei. De asemenea, ele sprijină introducerea unor noi tehnologii de radiodifuziune și televiziune și contribuie la asigurarea diversității în sectorul privat de radiodifuziune și televiziune⁵⁶. Cele 14 autorități de reglementare în domeniul mass-mediei sunt agenții publice, cu o garanție juridică de independență față de ingerințele politice și comerciale. Acestea dispun de competențe ample de reglementare, iar deciziile lor pot fi contestate la instanțele administrative. Potrivit Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei pentru anul 2020 (MPM 2020), indicatorul privind independența și eficacitatea autorității din domeniul mass-media este considerat a avea un risc foarte scăzut în Germania⁵⁷.

Consiliul german de presă este un organism de autoreglementare fondat de editorii din mass-media⁵⁸. Punerea în aplicare efectivă a Legii fundamentale, care garantează libertatea presei și interzice cenzura, asigură independența presei și a organelor sale de autoreglementare față de ingerințele politice. Consiliul de presă este organizat ca o asociație înregistrată compusă din două organizații ale editorilor și două organizații ale jurnaliștilor: Asociația editorilor de ziare din Germania (BDZV), Asociația jurnaliștilor din Germania (DJV), Uniunea jurnaliștilor din Germania (dju) din cadrul Uniunii serviciilor de comerț unificate din Germania (dju in ver.di) și Asociația editorilor de reviste din Germania (VDZ). Prin gestionarea plângerilor formulate cu privire la comportamentul presei, Consiliul de presă monitorizează conformitatea cu normele etice privind munca zilnică a jurnaliștilor prevăzute în Codul presei germane și poate muștra public organul respectiv de presă pentru încălcarea codului presei. Activitatea Consiliului de presă este finanțată din contribuții ale asociațiilor membre, iar consiliul pentru plângeri este finanțat de guvernul federal german.

În ceea ce privește transparența proprietății, legislația germană cuprinde dispoziții specifice care prevăd obligația de informare cu privire la drepturile de proprietate în sectorul mass-mediei⁵⁹. Posturile comerciale de radio și televiziune trebuie să comunice informațiile cu privire la drepturile de proprietate pentru a solicita și a deține o licență de radiodifuziune și televiziune și trebuie să comunice planurile care afectează structura acționariatului. Entitățile din mass-media digitală trebuie să facă publice informațiile cu privire la drepturile de proprietate prin intermediul informațiilor imprimabile de pe site-urile lor. Pentru presă, aceste obligații de transparență pentru informațiile imprimabile sunt prevăzute în legile respective ale statelor privind presa. Partidele politice trebuie să comunice implicarea lor în entități mass-media în conformitate cu Legea privind partidele politice din 1967⁶⁰. Potrivit Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei pentru anul

⁵⁵ Posturile publice de radiodifuziune și televiziune sunt monitorizate de propriile consilii de supraveghere.

⁵⁶ *Medienanstalten*, Pagina de internet a autorităților din domeniul mass-mediei.

⁵⁷ *Media Pluralism Monitor 2020* (Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2020). Buna reputație și independența autorităților de reglementare au fost confirmate și de informațiile primite în contextul vizitei în țară.

⁵⁸ Codexul presei din Germania este un cadru de autoreglementare instituit de Consiliul german de presă.

⁵⁹ Articolul 26 din Tratatul interstatal privind radiodifuziunea, televiziunea și mass-media electronică.

⁶⁰ *Gesetz über die politische Parteien* (BGBl. I S. 149).

2020, indicatorul privind transparența proprietății asupra mijloacelor de informare în masă are un nivel scăzut de risc⁶¹.

Germania deține garanții funcționale împotriva controlului formal al partidelor politice asupra mass-mediei. Indicatorul independenței politice a mass-mediei are un nivel scăzut de risc⁶². Tratatul interstatal privind radiodifuziunea, televiziunea și mass-media electronică interzice în general publicitatea de natură politică, ideologică și religioasă în cadrul serviciilor de radio, televiziune și video la cerere⁶³. Publicitatea politică este permisă numai în perioada alegerilor, când timpul de emisie trebuie acordat tuturor partidelor participante la alegeri, în conformitate cu principiul egalității de șanse⁶⁴. Timpul de emisie pentru publicitatea politică este gratuit și nu poate fi cumpărat un timp de emisie suplimentar. Distribuția publicității politice online (în afara serviciilor video la cerere) nu este reglementată în prezent. Totuși, noul Tratat interstatal privind mass-media va include o dispoziție privind transparența publicității politice. În mod obișnuit, politicienii și partidele politice nu fac publice cheltuielile lor de publicitate pe platformele digitale.

Cadrul pentru protecția jurnaliștilor este instituit, deși există preocupări cu privire la numărul crescut de atacuri asupra jurnaliștilor. Cadrul pentru protecția jurnaliștilor este definit de libertatea presei și de libertatea radiodifuziunii și a televiziunii, garantate în temeiul Legii fundamentale⁶⁵. Acesta este completat de legile relevante privind presa și mass-media ale landurilor. Jurnaliștii au dreptul de a-și proteja sursele și de a refuza să depună mărturie în cauzele penale, civile și administrative. În temeiul unui interes legitim, dreptul de acces la informație este garantat de Constituție, iar accesul la informațiile referitoare la guvernul federal este reglementat de Legea privind libertatea de informare. Treisprezece landuri au adoptat cadre juridice similare. Jurnaliștii sunt protejați împotriva infracțiunilor în temeiul legislației penale aplicabile tuturor cetățenilor. În prezent, nu există o lege specifică în Germania pentru protecția jurnaliștilor împotriva infracționalității sau pentru investigarea infracțiunilor relevante. Statisticile penale ale poliției nu evaluează separat atacurile asupra jurnaliștilor, ci iau în considerare infracțiunile împotriva mass-mediei în general. Cu toate acestea, autoritățile germane consideră că o lege separată pentru protecția jurnaliștilor și o evidență separată a atacurilor nu par a fi necesare, având în vedere statisticile disponibile cu privire la amploarea problemei⁶⁶. În Germania, defăimarea poate fi pedepsită cu închisoarea, deși trebuie menționat că aceasta se întâmplă foarte rar în practică⁶⁷. Potrivit Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei pentru anul 2020, indicatorii generali ai protecției de bază referitori la profesia jurnalistică, standarde și protecție arată un risc scăzut. Totuși, indicatorul relevant al Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei pentru anul 2020 referitor la siguranța fizică arată un risc crescut. Organizația Reporteri fără Frontiere a afirmat că, în 2018, au fost raportate cel puțin 22 de atacuri violente asupra jurnaliștilor, iar, în 2019, cel puțin 13⁶⁸. În 2019 și 2020, Platforma Consiliului Europei

⁶¹ 2020 Media Pluralism Monitor (Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2020), p. 12. Acest aspect a fost confirmat și de informațiile primite în contextul vizitei în țară.

⁶² 2020 Media Pluralism Monitor (Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2020), p. 13.

⁶³ Articolul 7 și articolul 58 alineatul (3) din Tratatul interstatal privind radiodifuziunea, televiziunea și mass-media electronică.

⁶⁴ Articolul 42 din Tratatul interstatal privind radiodifuziunea, televiziunea și mass-media electronică.

⁶⁵ Articolul 5 din Legea fundamentală.

⁶⁶ Contribuție din partea Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, punctul 34.

⁶⁷ Media Pluralism Monitor 2020 (Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2020), MPM 2020, p. 9.

⁶⁸ Campanii de intimidare, în special prin intermediul platformelor de comunicare socială, atacuri din partea extremiștilor de dreapta, poliția împiedicând activitatea jurnaliștilor în timpul unor demonstrații. Reporters

pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor a publicat cinci alerte pentru Germania referitoare la cazuri de atacuri la adresa siguranței fizice, hărțuirea și intimidarea jurnaliștilor, precum și alte acte având efect de intimidare asupra libertății mass-mediei⁶⁹.

IV. ALTE ASPECTE INSTITUTIONALE LEGATE DE SISTEMUL DE CONTROL ȘI ECHILIBRU

Germania este o republică federală, democratică, formată din 16 state federale (*landuri*). Puterea este distribuită între guvernul federal și guvernele statelor. Separarea puterilor este consacrată în Legea fundamentală⁷⁰ și în constituțiile landurilor. La nivel federal, puterea legislativă federală este atribuită parlamentului federal (*Bundestag*) și organului reprezentativ al landurilor (*Bundesrat*)⁷¹. Guvernul, *Bundesrat* sau membrii *Bundestag* pot prezenta propuneri legislative⁷². Institutul german pentru drepturile omului și Agenția federală antidiscriminare contribuie la respectarea drepturilor fundamentale.

Realizarea de evaluări ale impactului și consultarea părților interesate reprezintă practici consacrate pentru adoptarea legilor. În Germania, există din anul 2006 un organ național pentru o mai bună legiferare, cu rol de consiliere a guvernului federal cu privire la aceste aspecte. Pentru a consolida transparența procesului legislativ la nivel federal, guvernul federal a decis, în noiembrie 2019, să publice online toate contribuțiile părților interesate privind propunerile legislative. Această evoluție a fost salutată de Grupul de state împotriva corupției al Consiliului Europei ca „un pas semnificativ privind îmbunătățirea transparenței procesului legislativ efectuat de guvernul federal”⁷³. Este planificată în continuare unificarea acestora într-o singură platformă, întrucât, în prezent, fiecare minister federal publică aceste contribuții pe site-urile proprii⁷⁴.

Respectarea drepturilor fundamentale și constituționale este asigurată în mai multe moduri. Controlul constituțional are loc atât la nivel federal, cât și la nivelul landurilor. La nivel federal, Legea fundamentală prevede o serie de proceduri diferite care permit controlul constituțional de către Curtea Constituțională Federală⁷⁵. Acestea includ controlul jurisdicțional abstract al statutelor, controlul jurisdicțional specific al statutelor, disputele dintre nivelul federal și landuri, disputele dintre organele constituționale și plângerile individuale privind constituționalitatea, care pot include, de asemenea, în cazuri excepționale, controlul constituțional al statutelor. Curtea Constituțională Federală poate dispune, de asemenea, măsuri provizorii. Controlul de constituționalitate există, de asemenea, la nivelul landurilor. Pentru legile statele, acesta este exercitat de Curțile Constituționale respective ale landurilor. Regimul general în vigoare privind controlul de constituționalitate este considerat în general ca fiind eficace. Totuși, hotărârea recentă a Curții Constituționale Federale din

without Borders (Reporteri fără Frontiere) (2019, 2020), World Press Freedom Index (Clasamentul mondial al libertății presei), p. 3.

⁶⁹ Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor.

⁷⁰ Articolul 20 din Legea fundamentală.

⁷¹ Articolul 70 și urm. din Legea fundamentală.

⁷² Propunerile prezentate de *Bundestag* pot proveni de la (cel puțin) 5 % dintre membrii săi. În practică, cele mai multe propuneri provin de la guvern.

⁷³ GRECO *Fourth Evaluation Round – Second Compliance Report* (Runda a patra de evaluare GRECO - Al doilea raport de conformitate), punctul 38.

⁷⁴ Informații primite în contextul vizitării țării și al contribuției Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, punctul 21.

⁷⁵ Articolele 93 și 100 din Legea fundamentală; de asemenea *bundesverfassungsgericht*, pagina de internet Tipuri de proceduri.

5 mai 2020⁷⁶ a ridicat semne de întrebare cu privire la domeniul de aplicare al controlului său de constituționalitate în raport cu ordinea juridică a Uniunii Europene⁷⁷. Părțile interesate au indicat, de asemenea, aspecte specifice referitoare la mecanismele în vigoare pentru monitorizarea punerii în aplicare satisfăcătoare a hotărârilor Curții Constituționale Federale. Există unele preocupări în sensul că nu există niciun mecanism efectiv prin care să se asigure faptul că hotărârile sunt puse în aplicare într-un termen stabilit, astfel cum demonstrează lipsa monitorizării legislative a punerii în aplicare a unei hotărâri de referință din 2014 privind Legea impozitului pe moșteniri⁷⁸ sau la nivelul unor landuri, unde puterea executivă nu a pus în aplicare hotărâri judecătorești administrative în domeniul dreptului Uniunii privind calitatea aerului⁷⁹. Un alt aspect invocat este lipsa unui control de constituționalitate rapid al legilor noi, în cazul în care constituționalitatea acestora este îndoielnică și există motive pentru a se crede că legiuitorul nu a aplicat pe deplin hotărâri anterioare ale Curții Constituționale Federale. Singurul remediu disponibil în acest caz specific este formularea unei noi plângeri, ceea ce poate duce la sarcini semnificative pentru partea care formulează plângerea⁸⁰. În contextul pandemiei de COVID-19, Curtea Constituțională Federală a fost sesizată cu privire la unele dintre măsurile adoptate pentru combaterea pandemiei⁸¹ și a dispus măsuri provizorii⁸² împotriva unora dintre acestea. În plus, instanțele administrative din Germania au fost sesizate în cadrul unor proceduri privind aplicarea de măsuri provizorii sau de încetare în ceea ce privește anumite măsuri publice în legătură cu pandemia de COVID-19, în unele cazuri cu rezultat pozitiv, în timp ce procedurile principale sunt în curs⁸³.

Autoritățile independente joacă un rol în protejarea drepturilor fundamentale. Instituției naționale germane pentru drepturile omului i-a fost acordat *calificativul A* de către Global Alliance of National Human Rights Institutions (Alianța mondială a instituțiilor naționale pentru drepturile omului), în conformitate cu așa-numitele Principii de la Paris⁸⁴. În ceea ce privește Agenția federală antidiscriminare, care este organismul național de promovare a egalității, procedura de numire a conducerii acestuia pare a fi predispusă la întârzieri prelungite și la tensiuni. Începând din aprilie 2018, aceasta este administrată numai

⁷⁶ Hotărârea Curții Constituționale Federale din 5 mai 2020, 2 BvR 859/15.

⁷⁷ Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Comunicatul de presă nr. 58/20 din 8 mai 2020; Declarația președintei von der Leyen, Declarația/20/846 din 10 mai 2020.

⁷⁸ Hotărârea Curții Constituționale Federale din 17 decembrie 2014, 1 BvL 21/12.

⁷⁹ De exemplu, contribuția Asociației judecătorilor și procurorilor din Germania la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, p. 14, cu referințele menționate, sau contribuția Asociației Barourilor din Germania la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, p. 14, cu referințele menționate.

⁸⁰ Informații primite în contextul vizitei țării și al procesului consultativ pentru pregătirea raportului, de exemplu, contribuția scrisă a Asociației Barourilor din Germania.

⁸¹ Germania nu a declarat starea de urgență și nici nu a adoptat un regim specific de urgență; măsurile au fost luate la nivel federal în temeiul Legii epidemiilor, precum și la nivelul landurilor. Curtea Constituțională.

⁸² Aceasta a inclus suspendarea temporară sau interzicerea totală a serviciilor religioase, decizia Curții Constituționale Federale, 29 aprilie 2020, 1 BvQ 44/20; a se vedea de asemenea decizia Curții Constituționale Federale, 15 aprilie 2020, 1 BvR 828/20, privind libertatea de întrunire. O serie de alte cereri au fost declarate inadmisibile.

⁸³ Pentru astfel de contestații cu rezultat pozitiv, a se vedea Tribunalul Administrativ Superior din Baden-Württemberg (VGH Baden-Württemberg), 5 mai 2020, cauza nr. 1 S 1623/20 privind criteriul indicativ referitor la numărul permis de clienți [20m2 de persoană, inclusiv personalul], considerat ca fiind nelegală; Tribunalul Administrativ Superior din Baden-Württemberg (VGH Baden-Württemberg), 30 iulie 2020, cauza nr. 1 S 2087/20 privind o obligație necondiționată de testare pentru personalul unui abator (de două ori pe săptămână), constatată ca fiind disproporționată.

⁸⁴ Înalțul Comisariat al ONU pentru Drepturile Omului (1993), Principiile referitoare la statutul instituțiilor naționale (Principiile de la Paris).

*ad interim*⁸⁵. Pe lângă Agenția federală antidiscriminare, opt landuri au instituit, de asemenea, agenții antidiscriminare.

Există un cadru favorabil pentru societatea civilă și o politică de accesibilitate a informațiilor pentru cetățeni. Organizațiile societății civile pot opera în mod liber în Germania⁸⁶. Există unele discuții privind o hotărâre din 2019 a Curții Federale Fiscale privind criteriile potrivit cărora organizațiile societății civile pot beneficia de privilegiile fiscale pentru asociații non-profit de interes public⁸⁷. Părțile interesate, inclusiv Institutul național pentru drepturile omului, consideră că această hotărâre restrânge spațiul societății civile⁸⁸.

Dezbaterile regulate și publicațiile cu privire la aspecte legate de statul de drept din perspectivă atât internă, cât și europeană contribuie la promovarea unei culturi dinamice a statului de drept. O platformă citită pe scară largă de dezbateri pe teme legate de statul de drept⁸⁹ a crescut în importanță în ultimii ani și a devenit un forum de discuții atât la nivel intern, cât și la nivel european cu privire la statul de drept. În 2019, Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor a desfășurat o campanie națională de informare și publicitate ca parte din Pactul privind statul de drept. Campania s-a axat pe comunicarea importanței statului de drept și a garanțiilor pe care le prevede pentru cetățenii individuali, precum și pentru o societate democratică, acest fapt fiind reflectat și în programul Președinției germane a Consiliului (2020).

⁸⁵ Contribuția Agenției federale antidiscriminare la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, p. 11.

⁸⁶ Spațiul civic este considerat ca fiind deschis. Calificativ acordat de CIVICUS; calificativele se acordă pe o scară de cinci categorii, definite după cum urmează: deschis, restrâns, obstrucționat, reprimat și închis.

⁸⁷ Hotărârea Curții Federale Fiscale din 10 ianuarie 2019, V R 60/17.

⁸⁸ Contribuția Rețelei Europene a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020, p. 109.

⁸⁹ *Verfassungsblog*.

Anexa I: Lista surselor în ordine alfabetică*

* Lista contribuțiilor primite în contextul consultării pentru Raportul privind statul de drept pentru anul 2020 este disponibilă la (site-ul web al Comisiei).

Agenția Federală împotriva Discriminării (2020), Contribuția Agenției Federale împotriva Discriminării la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020.

Asociația Barourilor din Germania (2020), Contribuția Asociației Barourilor din Germania la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020.

Asociația judecătorilor și procurorilor din Germania (2020), Contribuția Asociației judecătorilor și procurorilor din Germania la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020.

Banca Mondială, Profil de țară: Germania. <https://star.worldbank.org/sites/star/files/germany-ad-country-profile.pdf>.

Baroul Federal din Germania (2020), Contribuția Baroului Federal din Germania la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020.

Biroul Penal Federal (2019), *Bundeslagebild Korruption 2018*.

Bundeskriminalamt (2018), *Bundeslagebild Korruption 2017*.

<https://www.bka.de/SharedDocs/Downloads/DE/Publikationen/JahresberichteUndLagebilder/Korruption/korruptionBundeslagebild2017.html?nn=28078>.

Bundesregierung (2004), *Richtlinie der Bundesregierung zur Korruptionsprävention in der Bundesverwaltung*. http://www.verwaltungsvorschriften-im-internet.de/bsvwvbund_30072004_04634140151.html.

Bundestag (2020), *Plenarprotokoll 19/163*.

Bundesverfassungsgericht, pagina web privind tipurile de proceduri.

https://www.bundesverfassungsgericht.de/EN/Verfahren/Wichtige-Verfahrensarten/wichtige-verfahrensarten_node.html.

Centre for Media Pluralism and Media Freedom (2020), *2020 Media pluralism monitor* [Centrul pentru pluralism și libertate în mass-media (2020), Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2020] <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2020>.

CIVICUS, Monitor tracking civic space (Instrumentul de monitorizare a spațiului civic): Germania. <https://monitor.civicus.org/country/germany/>.

Comisia Europeană (2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020), Tabloul de bord privind justiția în Uniunea Europeană.

Comisia Europeană (2019), Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind evaluarea gradului în care statele membre au adoptat măsurile necesare pentru a se conforma Deciziei-cadru 2003/568/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat, COM(2019) 355 final.

Comisia Europeană (2020), Raport cu privire la punerea în aplicare a Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre.

Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor. <https://www.coe.int/en/web/media-freedom>.

Consiliul Europei: Comitetul de Miniștri (2000), *Recommendation Rec(2000)19 of the Committee of Ministers to member states on the role of public prosecution in the criminal justice system* [Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind rolul procuraturii în sistemul judiciar penal].

Consiliul pentru presă din Germania, Codexul presei din Germania. <https://www.presserat.de/pressekodex.html>.

Curtea Constituțională Federală, decizia din 15 aprilie 2020, 1 BvR 828/20.

Curtea Constituțională Federală, decizia din 29 aprilie 2020, 1 BvQ 44/20.

Curtea Constituțională Federală, hotărârea din 17 decembrie 2014, 1 BvL 21/12.

Curtea Constituțională Federală, hotărârea din 5 mai 2015, 2 BvL 17/09.

Curtea Constituțională Federală, hotărârea din 5 mai 2020, BvR 859/15.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene (2020), Comunicat de presă în urma hotărârii Curții Constituționale germane din 5 mai 2020 nr. 58/20.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI, cauzele conexe C-508/18 și C-82/19.

Curtea Federală Fiscală, hotărârea din 10 ianuarie 2019, V R 60/17.

Der Spiegel (2017), *Was Abgeordnete nebenher verdienen.* <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/nebeneinkuenfte-in-den-landtagen-das-sind-die-top-verdiener-a-1136866.html>.

Die Linke, propunere pentru introducerea unui registru obligatoriu de transparență: <http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/19/000/1900015.pdf>.

Direcția Generală Comunicare (2019, 2020), Sondajul Eurobarometru Flash 482: atitudinea societăților față de corupția din UE.

Direcția Generală Comunicare (2020), Sondajul Eurobarometru special 502: Corupția.

European University Institute, Centre for Media Pluralism and Media Freedom, *Media Pluralism Monitor 2020* (Centrul pentru pluralism și libertate în mass-media, Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2020), 2020.

GRECO (2015), *Fourth Evaluation Round – Evaluation Report on Germany on corruption prevention in respect of members of Parliament, judges and prosecutors* (Runda a cincea de evaluare - Raport de evaluare privind Germania referitor la prevenirea corupției cu privire la membrii parlamentului, judecători și procurori).

GRECO (2019), *Fourth Evaluation Round – Second Compliance Report on Germania on corruption prevention in respect of members of Parliament, judges and prosecutors* (Runda a patra de evaluare - Al doilea raport de conformitate privind Germania referitor la prevenirea corupției cu privire la membrii parlamentului, judecători și procurori).

Guvernul Germaniei (2020), Contribuție din partea Germaniei la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020.

Înaltul Comisariat al ONU pentru Drepturile Omului (1993), Principiile referitoare la statutul instituțiilor naționale (Principiile de la Paris) – adoptate prin Rezoluția 48/134 a Adunării Generale a ONU din 20 decembrie 1993.

Medienanstalten, Bazele legale ale paginii de internet a autorităților din domeniul mass-mediei. <https://www.die-medienanstalten.de/service/rechtsgrundlagen>.

Medienanstalten, Pagina de internet a autorităților din domeniul mass-mediei. <https://www.die-medienanstalten.de/en/about-the-media-authorities>.

Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor (2017), Instanțele administrațiilor federale și de stat. https://www.bmjv.de/SharedDocs/Downloads/DE/PDF/Anzahl_der_Gerichte_des_Bundes_und_der_Laender.pdf?__blob=publicationFile.

Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor (2019), Pactul privind statul de drept (2019). https://www.bmjv.de/SharedDocs/Artikel/DE/2019/020119_Rechtstaat.html.

Ministerul Federal de Interne, al Construcțiilor și al Comunității (2019), *Prevention of Corruption in the Federal Administration: Annual report for 2018* (Prevenirea corupției în administrația federală: raport anual pentru anul 2018). https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/downloads/EN/themen/moderne-verwaltung/korruption-prevention-report-2018.pdf?__blob=publicationFile&v=2.

OCDE (2018), *Implementing the OECD Anti-Bribery Convention* (Punerea în aplicare a Convenției OCDE împotriva dării sau luării de mită), Raport privind faza a 4-a: Germania. <https://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/Germany-Phase-4-Report-ENG.pdf>.

Oficiul ONU pentru combaterea traficului de droguri și prevenirea criminalității (2019), Analiza punerii în aplicare a Convenției Națiunilor Unite împotriva Corupției – Rezumat executiv: Germania. <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/WorkingGroups/ImplementationReviewGroup/17-18December2019/V1911805e.pdf>.

Președinta Comisiei Europene Ursula von der Leyen (2020), Declarația Președintei Von der Leyen, statement/20/846.

Reporters without Borders (2019, 2020), *World Press Freedom Index* (Clasamentul mondial al libertății presei). <https://rsf.org/en/ranking/2019>. <https://rsf.org/en/ranking/2020>.

Rețeaua europeană a instituțiilor naționale pentru apărarea drepturilor omului (2020), Contribuția Rețelei europene a instituțiilor naționale pentru apărarea drepturilor omului la consultarea părților interesate referitoare la Raportul privind statul de drept pentru anul 2020.

Transparency International (2019), *Corruption Perceptions Index* (Indicele de percepție a corupției) 2019. <https://www.transparency.org/en/cpi/2019/results/deu>.

Verfassungsblog: *On matters constitutional* (Despre aspecte constituționale). <https://verfassungsblog.de/>.

Vizită virtuală în Germania în contextul Raportului privind statul de drept pentru anul 2020.

Anexa II: Vizită de țară în Germania

Serviciile Comisiei au organizat reuniuni virtuale în iunie 2020 cu:

- Cancelaria Federală a Bavariei
- Comitetul european al conferinței miniștrilor de justiție ai statelor federale
- Biroul Federal de Poliție Judiciară
- Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor
- Ministerul Federal de Interne
- Asociația judecătorilor din Germania
- Camera avocaților din Germania (BRAK)
- Asociația avocaților din Germania (DAV)
- Biroul de gestiune comună a autorităților din domeniul mass-mediei
- Transparency International Germania

* De asemenea, Comisia s-a întâlnit cu următoarele organizații în cadrul unei serii de reuniuni orizontale:

- Amnesty International
- Civil Liberties Union for Europe (Uniunea pentru Libertățile Civile din Europa)
- Civil Society Europe
- Conference of European Churches
- EuroCommerce
- European Center for Not-for-Profit Law (Centrul european pentru legislație nonprofit)
- European Centre for Press and Media Freedom (Centrul european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă)
- European Civic Forum (Forumul Civic European)
- Free Press Unlimited
- Front Line Defenders
- ILGA-Europe (Asociația Internațională a Lesbienelor și Homosexualilor-Europa)
- International Commission of Jurists (Comisia Internațională a Juriștilor)
- International Federation for Human Rights (Federația Internațională pentru Drepturile Omului)
- International Press Institute (Institutul Internațional de Presă)
- Lifelong learning Platform (Platforma de învățare pe tot parcursul vieții)
- Open Society Justice Initiative/Open Society European Policy Institute
- Reporters without Borders (Reporteri fără Frontiere)
- Transparency International UE